

Protocol Dyslexie van CBS De Bouwsteen

oktober 2025

Inhoudsopgave

	bladzijde
Inleiding	3
Definitie van en uitleg over dyslexie	4
Mogelijke gevolgen van dyslexie	4
Spelling en leesonderwijs op CBS De Bouwsteen	6
Groep 1 en 2	6
Groep 3	6
Groep 4	6
Groep 5 tot en met 8	7
Signalering	7
Groep 1 en 2	7
Groep 3	7
Groep 4 tot en met 8	7
Diagnosticeren en behandeling	8
Compenserende en dispenserende maatregelen	9
Bijlage 1 Individueel handelingsplan	9
Bijlage 2 Lijst met gecontracteerde aanbieders	10
Bijlage 3 Ralfi lezen	11
Bijlage 4 Kurzweil	12
Bijlage 5 Ondersteuningsniveaus	13

Inleiding

Het protocol lees- en/of spellingproblemen is ontwikkeld door de leerkrachten van CBS De Bouwsteen.

Op De Bouwsteen wordt planmatig gewerkt door middel van opbrengstgericht werken (OGW) met behulp van het EDI model.

Twee keer per jaar maakt de leerkracht een groepsplan en vervolgens wordt er gedurende een half jaar met dit groepsplan gewerkt. Tussentijds vinden er wanneer nodig evaluatie en eventuele aanpassingen plaats. De leerlingen met lees- en spellingproblemen zitten in de instructieafhankelijke groep. Voor leerlingen met specifieke individuele onderwijsbehoeften wordt een specifieke aanpak gevolgd.

[De Leidraad Ernstige dyslexie: doorverwijzing van onderwijs naar zorg](#) (2022) vormt de rode draad. Het continuüm gaat uit van zorgniveaus waarop het onderwijs aan en de begeleiding van leerlingen met lees- en/of spellingproblemen gedefinieerd kunnen worden.

Ondersteuningsniveau 1:	Goed lees- en spellingonderwijs in klassenverband
Ondersteuningsniveau 2:	Extra zorg in de groepssituatie door de groepsleerkracht (zwakste 25%)
Ondersteuningsniveau 3:	Specifieke interventies worden ondersteund door de KC'er in de school (zwakste 10%)
Ondersteuningsniveau 4:	Diagnostiek en behandeling in zorginstituut (zwakste 4%)

Definitie van en uitleg over dyslexie

Er zijn meerdere omschrijvingen te vinden van dyslexie. Op CBS De Bouwsteen volgen we de officiële definitie van Stichting Dyslexie Centraal (2025):

"Dyslexie is een lees- en/of spellingprobleem dat ernstig en hardnekkig is en dat gedifferentieerd dient te worden van laaggeletterdheid als gevolg van een gebrekkig onderwijsaanbod en als gevolg van een bredere omgevings-, neurologische, sensorische en/of gedragsproblematiek."

Bij dyslexie zijn de leesproblemen hardnekkig. Een leerling kan problemen hebben bij het lezen en bij het opschrijven van woorden. Niet alle leesproblemen worden veroorzaakt door dyslexie. Pas wanneer, ondanks onderwijs van goede kwaliteit en intensieve begeleiding volgens een planmatige effectieve aanpak, er nauwelijks vooruitgang wordt geboekt op bijvoorbeeld de leestoets in een periode van minimaal een half jaar tot anderhalf jaar kan er sprake zijn van dyslexie.

Dyslexie is een stoornis in het technisch leren lezen, maar geen stoornis in het begrijpend lezen. Wel kan het begrijpend lezen worden belemmerd als het technisch lezen veel aandacht en energie vraagt. Bijna alle leerlingen met dyslexie leren uiteindelijk lezen, alleen blijven ze dit trager doen, omdat ze er meer energie in moeten steken en sneller afgeleid zijn dan de gemiddelde lezer.

De precieze oorzaak van dyslexie is wetenschappelijk nog niet aangetoond. Wel is inmiddels bekend dat er sprake is van een erfelijke component. Wanneer een leerling een ouder heeft die dyslectisch is, heeft hij/zij ongeveer 40% kans er ook aanleg voor te hebben. Deze genetische aanleg is niet allesbepalend, een leerling zonder familielid met dyslexie kan ook dyslectisch zijn.

Mogelijke gevolgen van dyslexie

Een laag leestempo leidt soms tot problemen met begrijpend lezen. Hiermee hangt samen dat leerlingen minder lezen, doordat het lezen zoveel moeite kost en hierdoor kan de ontwikkeling van de (lees)woordenschat achterblijven. En moeite met spelling kan het schrijven van teksten belemmeren.

Ook na een periode van intensieve begeleiding en behandeling, zal een leerling met dyslexie problemen met lezen en spellen blijven ervaren. Dyslexie heb je voor het leven. Van de leerling wordt flink wat doorzettingsvermogen gevraagd. Op CBS De Bouwsteen bieden wij hierbij een ondersteunende rol door het geven van begeleiding en door het beschikbaar stellen van compenserende hulpmiddelen.

Naarmate de lees- en spellingproblemen langer blijven voortbestaan, zullen de meeste leerlingen er meer hinder van ondervinden. De lees-, spelling- en schrijftaken worden complexer en er wordt meer van de leerling op deze gebieden gevraagd. Leerlingen die hun lees- en/of spellingproblemen om wat voor reden dan ook niet accepteren, zich niet competent voelen en een laag zelfbeeld hebben, kunnen sociaal-emotionele problemen krijgen.

Spelling en leesonderwijs op CBS De Bouwsteen

Groep 1 en 2

Op CBS De Bouwsteen wordt in de kleutergroepen thematisch gewerkt. Dit wordt gedaan aan de hand van de doelen vanuit de leerlijnen jonge kind. Daarnaast wordt gewerkt met de methode 'kleuteruniversiteit'. Bij het stimuleren van de beginnende geletterdheid zijn taalbewustzijn en het alfabetisch principe van groot belang. Er wordt aandacht geschonken aan:

- visueel en auditief aanbieden van klankstructuren
- fonemisch bewustzijn
- taalspel (rijmspelletjes, klanksorteerspelletjes, raadspelletjes, etc.)
- auditieve analyse
- auditieve synthese
- letterkennis

Tevens is het van groot belang dat de kleuterklas een geletterde omgeving is. Dit wordt onder andere gerealiseerd door middel van een lees- en schrijfhoek, woordkaartjes in het lokaal en een lettermuur.

Groep 3

In groep 3 gebruiken we voor het aanleren van technisch lezen de methode 'Veilig Leren Lezen(VLL)' - de ZOEM-versie.

In het eerste half jaar van groep 3 ligt de nadruk op het aanleren van alle klank-letterkoppelingen (letterkennis) en leeshandelingen die nodig zijn om die letters en woorden te maken en terug te lezen (zoemend lezen). Rond januari zijn alle letters en klanken aangeleerd.

In de tweede helft van groep 3, de zogenaamde niet-klankzuivere periode leren de kinderen woorden met medeklinkerclusters (h-e-rfst), meerlettergrepige woorden (zak-mes) en woorden met afwijkende spelling (bijvoorbeeld eindigend op -eer en -eur of -eeuw en -ieuw). De nadruk ligt in de tweede periode op het toenemen van de leesbaarheid. Tevens komt er een stukje begrijpend lezen bij.

Groep 4

In groep 4 wordt voor taal, spelling en woordenschat gewerkt met de methode Taal actief 5. De leerlijnen van taal, spelling en woordenschat zijn op een aantal manieren aan elkaar gekoppeld. De lessen worden gegeven vanuit een thema. In groep 4 maken de kinderen kennis met spellingregels. Deze regels worden aangeboden vanuit de principes van José Schraven. De methode biedt veel herhaling waardoor regels meer ingeslepen worden.

Voor het technisch lezen gebruiken we de methode 'Station Zuid'. In deze methode wordt aandacht besteed aan het vlot verklanken van woorden en wordt de leesinteresse gestimuleerd. Leerkrachten bieden met name de leesteksten en woordrijtjes aan en in mindere mate de oefeningen in het werkboek.

Groep 5 tot en met 8

In de bovenbouw van de basisschool is het leesonderwijs erop gericht de leerlingen steeds meer woorden te leren lezen en steeds zelfstandiger te maken, om door middel van lezen informatie op te doen en hun kennis uit te breiden.

In de bovenbouw wordt gewerkt met dezelfde methodes als in groep 4.

Namelijk: Taalactief 5 en Station Zuid.

Ook in de groepen 5 tot en met 8 wordt het lezen extra gestimuleerd. In de boekenkast staan verschillende soorten boeken, verhalenbundels, informatieboeken en strips. Er is een ruime keuze en diversiteit.

Leesmotivatie

Om te stimuleren dat kinderen blijven lezen is het van belang gericht aan de leesmotivatie te werken. Dit wordt gedaan door vanaf de kleutergroepen te vertellen over boeken, voorlezen, maar ook door leeshoeken te maken. Elke groep in de school heeft een kast met een grote diversiteit aan boeken, passend bij de leeftijd. Vanaf 2025 is een leesconsulente verbonden aan de school en zal budget worden vrijgemaakt voor het vernieuwen van de schoolbibliotheek. Leerkrachten stimuleren kinderen dagelijks minimaal 10 minuten te lezen.

Signalering

Groep 1 en 2

Gedurende de basisschoolperiode worden de kinderen op CBS De Bouwsteen systematisch gevolgd. Dat begint al in groep 1.

In de groepen 1 en 2 worden de kinderen gevolgd met behulp van de leerlijnen van het jonge kind. Aan de hand van het observatieprogramma leerlijnen van het jonge kind kijkt de leerkracht gedurende het jaar naar de taalontwikkeling van het kind. De onderdelen waarnaar gekeken worden zijn:

- Verhaalbegrip
- Boekoriëntatie
- Taalfuncties (zoals letterherkenning en pictogrammen)
- Taalbewustzijn (zoals rijmen en klankherkenning)
- Taalgebruik.

Daarnaast worden alle kinderen uit groep 2, in het najaar jaarlijks gescreend op taalgebied, met behulp van de 'beginnende geletterdheid' van CPS. We gebruiken hierbij de onderdelen, analyse, synthese en letterkennis. Op die manier kunnen eventuele lees- en taalproblemen vroegtijdig gesignaleerd worden. Met deze kinderen kan vanaf februari groep 2 gestart worden met Bouw!. Dit is een gestructureerd interventieprogramma ter voorkoming van leesproblemen. Het programma duurt ongeveer anderhalf jaar en loopt door in groep 3. Meer informatie over Bouw! is opgenomen in het beleidsplan Bouw!

Groep 3

In groep 3 wordt elke 4 weken de methodetoets van VLL afgenomen. Deze toetsen bevatten woordleestoetsen, spellingtoetsen en een fonemendictee.

Tevens wordt twee keer per jaar een CITO toets afgenomen. We nemen de volgende toetsen af:

- Spelling
- Lezen (DMT en AVI)

Groep 4 tot en met 8

In groep 4 tot en met 8 worden de kinderen gevolgd d.m.v. methode toetsen, CITO LIB toetsen en observaties van de leerkracht.

De methode Taal actief wordt na elke periode afgetoetst met een dictee en een toets woordenschat en taal verkennen.

Voor begrijpend lezen worden drie keer per jaar toetsen afgenomen. Tevens worden twee keer per jaar de CITO toetsen afgenomen. We nemen de volgende toetsen af:

- Spelling: 2 keer per jaar middels een dictee vanuit LIB
- Lezen : DMT toetsen t/m groep 5 nemen we 2 keer per jaar af. Vanaf groep 6 alleen bij uitval op de AVI-toets. De AVI-toets nemen we 2 keer per jaar af, tot het moment dat de leerling 2 keer een AVI Plus score heeft behaald).
- Begrijpend lezen (wanneer kinderen hier een IV of V score behalen nemen we tevens de woordenschattoets af).
- Vanaf groep zes wordt één keer per jaar de toets taalverzorging (interpunctie en grammatica) afgenomen.

Begeleiding groep 3 t/m 8

Communicatie

Alle resultaten en bevindingen worden geregistreerd in ParnasSys, het leerlingvolgsysteem. Ouders kunnen de ontwikkelingen van hun kind volgen in ParnasSys. Tevens worden ouders op de hoogte gebracht van de ontwikkelingen d.m.v. rapportgesprekken en zo nodig tussentijdse gesprekken.

Diagnosticeren en behandeling

Dyslexie bestaat in verschillende varianten, milde en meer ernstig. Slechts een kleine groep van alle leerlingen met dyslexie voldoet aan de criteria voor ernstige dyslexie, of te wel ED. Alleen deze meest ernstige vorm van dyslexie komt voor een vergoed onderzoek en een vergoed behandeltraject in aanmerking. Deze vergoeding is afkomstig van de jeugdwet. Om dit te realiseren is een aanmelding bij de Poortwachter Dyslexie noodzakelijk. Wanneer wij op CBS De Bouwsteen een vermoeden van ED hebben, melden wij een leerling in overleg met de ouders, aan bij deze Poortwachter. De Poortwachter beoordeelt of een leerling in aanmerking komt voor een vergoed onderzoek aan de hand van een aantal criteria (bijlage 3). Blijkt uit dit onderzoek dat een leerling ED heeft dan wordt ook het behandeltraject vergoed.

Ook bij een vermoeden van een mildere vorm van dyslexie is onderzoek mogelijk. Dit onderzoek dient dan door de ouders zelf te worden georganiseerd en gefinancierd. Ook bij een mildere variant van dyslexie wordt een dyslexieverklaring verstrekt en is behandeling, gefinancierd door ouders, mogelijk.

Leerlingen met een IV-score bij DMT: niveau 2, zo nodig niveau 3.

Leerlingen met een V-score bij DMT: niveau 2 en 3.

	Niveau 1	niveau 2	niveau 3
Groep 2 t/m halverwege gr. 4	Goed lees-en spellingonderwijs, gebruik makend van EDI met verlengde instructie voor de betreffende leerling.	3 keer per week 20 min extra woordrijtjes of teksten lezen vanuit Station Zuid of VLL	3 keer per week 20 min. Bouw!
Halverwege groep 4 t/m groep 8	Goed lees-en spellingonderwijs, gebruik makend van EDI met verlengde instructie voor de betreffende leerling.	3 keer per week 20 minuten extra woordrijtjes of teksten lezen vanuit Station-Zuid, Nieuwsbegrip of Faqta lezen.	3 keer per week 20 min. Ralfi lezen (zie bijlage 3).

De begeleiding wordt vastgelegd in een individueel handelingsplan, zie bijlage 4. Tussentijds worden ouders door de leerkracht op de hoogte gehouden van de vorderingen en worden ouders gevraagd thuis ook te lezen met het kind.

Wanneer leerlingen tenminste drie keer een V- score hebben behaald op officiële meetmomenten:

- KC licht poortwachter procedure toe aan ouders.
- Bij akkoord stelt kc een dossier samen aan de hand van de leidraad dyslexie centraal.
- Ouders geven akkoord op het dossier, waarna de kc'er dit via Kindkans verstuurt naar de poortwachter.

- De poortwachter beoordeelt dit dossier. Wanneer aan alle voorwaarden voldaan is, zal zij toestemming voor onderzoek bij een gecontracteerde organisatie verlenen.
- Ouders kunnen hun kind aanmelden voor onderzoek.
- Als uit dit onderzoek blijkt dat er sprake is van Ernstige Dyslexie, heeft de leerling recht op een jaar specialistische dyslexie zorg.

Na 40 tot 60 behandelingen stopt de dyslexiebehandeling. Het is belangrijk om te realiseren dat dyslexie een blijvende stoornis is en dat leerkrachten en ouders de leerling moeten blijven stimuleren om veel te lezen. Om zelfstandig met leesmateriaal te leren omgaan, zullen de meeste dyslectische leerlingen vrijwel altijd hulp en ondersteuning nodig hebben: compenserende en dispenserende maatregelen. Speciale afspraken worden verwerkt in de notitie leerlingkenmerken in ParnasSys.

Compenserende en dispenserende maatregelen

Dyslectische leerlingen zullen vaak behoefte hebben aan hulp en ondersteuning om zelfstandig met het lees- en lesmateriaal om te kunnen gaan.

Bijzondere afspraken worden genoteerd in de notitie leerlingkenmerken.

De CITO toetsen kunnen met audio ondersteuning worden afgenomen.

In de groep kunnen de compenserende en dispenserende maatregelen uit de volgende zaken bestaan:

- Extra leestijd voor het lezen van teksten.
- Gebruik van een leesliniaal.
- Herhaling of pre-teaching van de aangeboden stof.
- Er kan worden samengewerkt met een goede lezer/speller (tutorlezen).
- Mogelijkheid om gebruik te maken van Kurzweil (bijlage 4).
- Er zijn, indien nodig, dyslexieboeken, o.a. van zoeklicht aanwezig.
- In overleg kan er bij toetsen, anders dan spelling, de antwoorden fonetisch worden geschreven.
- Vanaf groep 5, wanneer alle tafels zijn aangeleerd, mag er zo nodig gebruik worden gemaakt van de tafelkaart.
- De afspraken rondom becijfering van toetsen zijn opgenomen in de kwaliteitskaarten van de betreffende vakken.

Bijlage 1 Format individueel handelingsplan

Naam:

Periode	van: tot:	Uitvoerings- verantwoordelijke:	Begeleidings- verantwoordelijke:
Prioriteit: (leren, werkhouding, gedrag)			
Misinteractie(s) (gebrek aan afstemming tussen kind- en onderwijs-kenmerken in de directe factoren)			
Hulpvraag leerkracht ("Help mij om": het werkprobleem van de leerkracht in relatie tot deze leerling)			
Korte termijn doel (Specifiek, meetbaar, acceptabel, realistisch, tijdgebonden – SMART)			
Lange termijn doel			
Onderwijsbehoefte(n) leerling (Wat heeft deze leerling nodig om dit doel te halen gezien zijn (on)mogelijkheden?)			
Interventie (Gericht op het verbeteren afstemming tussen kind en onderwijskenmerken in de onderwijsleersituatie vanuit de behoeften van de leerling) Noteer hier o.a.: Acties – materiaal – programma – rooster – uitvoerders – etc.			
Planning Evaluatie		Datum: Tussenevaluatie: Toetsinstrument: Evaluator:	
Evaluatie		Doel bereikt:	
Vervolg			

Bijlage 2 lijst met gecontracteerde aanbieders

Contactgegevens gecontracteerde aanbieders

Aanbieder	Website	E-mail	Telefoonnummer(s)
1801 Stichting jeugd & onderwijsadvies (voorheen Marant)	https://www.1801.nl/ondersteuning-kinderen-en-jongeren/dyslexie/onderzoek-naar-dyslexie	Maken gebruik van een contactformulier	Maken gebruik van een contactformulier
Centraal Nederland, onderwijsadvies	Niet bekend	Niet bekend	Niet bekend
Driestar educatief	https://www.driestar-educatief.nl/home	Maken gebruik van een aanmeldformulier	Maken gebruik van een aanmeldformulier
ECLG expertisecentrum leren & gedrag	https://www.eclg.nl/	Maken gebruik van een aanmeldformulier	085 - 877 16 73
Heijligers & Treep, Kinderpraktijk	https://www.kinderpraktijkdordrecht.nl/	Maken gebruik van een aanmeldformulier	078-639 07 05
Instituut voor leerproblemen Barendrecht / Alles kits	https://instituutvoorleerproblemen.nl/	leerproblemen@alleskidsonder1dak.nl	0180-615217
Leestalent B.V.	https://leestalent.nl/	Maken gebruik van een aanmeldformulier	078-7900055
Marijke Wiertsema, Orthopedagogisch bureau	https://kinderenmetleerproblemen.nl/	Marijke Wiertsema: m.wiertsema@obdordt.nl Evita Groenewoud: e.groenewoud@obdordt.nl Fleur Bouman: f.bouman@obdordt.nl Carinda Ywema: c.ywema@obdordt.nl	Algemene nummer: 078 6313533 Meer informatie is op de website te vinden.

Opdidakt B.V.	https://opdidakt.nl/	info@opdidakt.nl Locatie Dordrecht: dordrecht@opdidakt.nl	088 010 4300
Regionaal Instituut voor Dyslexie	https://www.rid.nl/	Maken gebruik van een aanmeldsysteem: https://aanmelden.rid.nl/ Bij vragen: aanmelden@rid.nl	085-7600175
Studievaart	https://studievaart.nl/	Maken gebruik van een aanmeldformulier info@studievaart.nl	0186-700205
Uniek, Expertisecentrum	https://www.uniekpraktijken.nl/	Maken gebruik van een aanmeldformulier info@expertisecentrum-uniek.nl	085 - 877 22 32

Bijlage 3 Ralfi lezen

RALFI is een interventieprogramma voor leerlingen die stagneren met lezen en niet komen tot het niveau van automatisering. De afkorting RALFI staat voor:

- Repeated: herhaald lezen
- Assisted: ondersteuning bieden
- Level: de moeilijkheidsgraad
- Feedback: feedback geven
- Interaction: enthousiast reageren op de inhoud
- Instruction: voorlezen en voorzeggen

In de praktijk wordt deze methodiek ook wel voor (leerkracht leest voor), koor (leerlingen lezen samen), door (leerlingen lezen zelf).

Het RALFI-programma is bedoeld voor leerlingen vanaf groep 4 die na een intensieve interventieperiode nauwelijks vooruitgang boeken. Het helpt vooral zeer zwakke lezers van wie het AVI-niveau stagneert. Het gaat om leerlingen die de spellende leeshandeling wel grotendeels beheersen, maar die toch traag blijven lezen.

Daarna:

-Bij de kinderen die boven AVI-E4 lezen hanteren we nog steeds de RALFI-aanpak maar lezen we niet meer gedurende de hele week dezelfde tekst, maar staat er iedere dag een nieuw gedeelte uit boek centraal (RALFI-light). RALFI-light is gericht op het vloeiend lezen en helpt kinderen op gang bij het lezen van een boek. We voeren RALFI-light 3 keer per week gedurende 25 minuten uit in een groepje van 2-4 kinderen. Er is aandacht voor voorlezen, nalezen en praten over de tekst. Voorafgaand aan het lezen van de tekst vindt er een enthousiasmerende oriëntatie plaats. Samen de titel lezen en de plaatjes bekijken en nieuwsgierig worden naar wat komen gaat. Samen voorspellen wat er zou kunnen gaan gebeuren en vervolgens door het lezen van het boek (de bladzijde) kijken of dat ook inderdaad gebeurt. Ook tijdens en na het lezen van de bladzijde vinden enthousiaste interacties plaats over de inhoud. Er wordt gebruik gemaakt van de leesmethodiek van begeleid, herhaald en hardop lezen via voor – koor – zelf lezen.

1. De leerkracht leest de bladzijde (of deel van de bladzijde) voor in het juiste tempo en met de goede intonatie. De leerlingen volgen tijdens het voorlezen de tekst met de ogen. Zij maken hierbij gebruik van een bijwijzer.
2. Deze tekst wordt daarna samen met de leerlingen gelezen. De leerkracht leest de tekst in een tempo dat de kinderen als het ware meetrekt.
3. Hierna lezen de leerlingen om beurten een deel van de tekst hardop. De wijze waarop met leesfouten wordt omgegaan is hetzelfde als bij de RALFI-aanpak. De leerkracht zegt zonder verder commentaar het juiste woord op het moment dat de leerling een woord fout leest. De leerling leest de zin nogmaals. In de fase van het zelf lezen doen de andere leerlingen actief mee door de tekst te volgen.
4. Na afloop krijgen de leerling inhoudelijke feedback, waarbij vooral ook aandacht is voor datgene wat goed of beter ging. Wij vragen de leerlingen ook regelmatig om elkaar feedback te geven om zo de effectieve leestijd voor alle leerlingen te optimaliseren

Bijlage 4 Kurzweil

Op de Bouwsteen wordt er gebruik gemaakt van Kurzweil. Kurzweil geeft zelf aan dat het programma gebruikt kan worden voor leerlingen met dyslexie, NT2-leerlingen, leerlingen met een TOS of leerlingen met een andere ontwikkelstoornis. Het samenwerkingsverband heeft er voor nu voor gekozen om zich te richten op de kinderen met dyslexie.

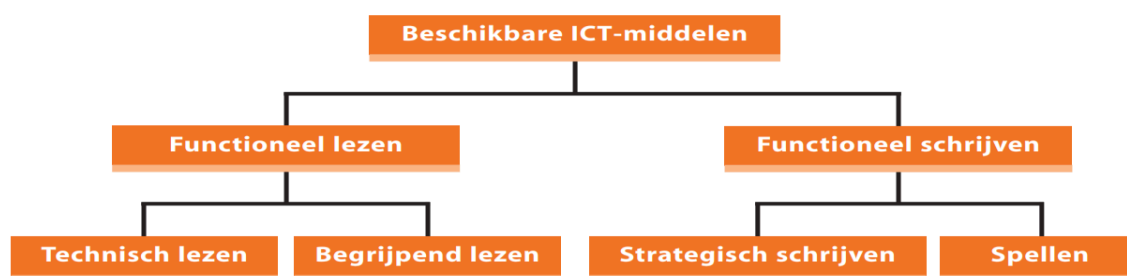
Er zijn aantal voorwaarden die afgewogen moeten worden.

- Kurzweil kan worden ingezet vanaf groep 5/6.
- Er kan worden gekozen om Kurzweil in te zetten tijdens de dyslexiebehandeling of na de dyslexiebehandeling. Dit om de behandel-effecten te versterken en te behouden. De school kan in overleg met de behandelaar en ouders beslissen om over te stappen op Kurzweil als compenserend middel.
- Er kan ook voor Kurzweil worden gekozen als de behandeling te weinig effect heeft. Dit is bij ongeveer 30% van de kinderen met dyslexie het geval. Dit zal vanaf groep 6 pas meetbaar zijn.

Los van de dyslexiebehandeling zijn er ook nog andere factoren die een reden kunnen zijn om op Kurzweil over te stappen.

- Het vergroten van de zelfstandigheid.
- Ter voorbereiding op het voortgezet onderwijs. Er kan ervoor worden gekozen om alleen in groep 7 en 8 met Kurzweil te werken.
- Het verbeteren van het zelfvertrouwen en het leesplezier.
- Voor een eerlijke kans bij het maken van proefwerken, zodat de leerling op eigen intellectueel niveau kan presteren.

In eerste instantie zal Kurzweil vooral op school worden gebruikt. Wanneer de leerlingen het programma goed in de vingers hebben en daar behoefte naar is, kan er ook thuis gebruik worden gemaakt van Kurzweil. Hierdoor zou de voor huiswerk benodigde tijd kunnen verminderen.

Vanuit het samenwerkingsverband wordt elk jaar de studiegids verspreid onder de collega's van de verschillende scholen. Hierin staan de cursussen opgenomen die de collega's kunnen volgen. Daarnaast worden er jaarlijks ook cursussen aangeboden waar leerlingen met hun ouders/verzorgers aan deel kunnen nemen.

De VO-scholen in de Hoeksche waard hebben ook vanuit het samenwerkingsverband beschikking tot het programma Kurzweil. Het is fijn als de leerlingen in het PO (die naar een VO-school in de Hoeksche Waard zullen vertrekken), al kennis gemaakt hebben met het programma Kurzweil.

De beheerder van de Kurzweilomgeving kan inloggen op [de website](#) en voor leerlingen een account maken, gekoppeld aan het mailadres van de leerling. In [de handleiding](#) op de website is te vinden welke stappen de beheerder moet nemen.

Leerlingen kunnen inloggen via [deze website](#). Er is een werboekje door Lexima ontworpen waarin de leerlingen verteld wordt hoe ze gebruik kunnen maken van Kurzweil. Dat is dit boekje: [Online toepassingen Kurzweil](#). Daarnaast zijn er ook instructiefilmpjes opgenomen. Deze kunnen de leerlingen ook volgen. Deze instructiefilmpjes zijn voor de leerkrachten te vinden op de Bouwsteendrive onder het kopje 'Kurzweil'.

De Kurzweilcoördinator zorgt ervoor dat indien nodig web2speech toegevoegd wordt aan google chrome, dat er een aparte tegel komt voor Kurzweil en dat er een mapje op de Bouwsteen drive wordt geplaatst met daarin de benodigde documenten zoals de PDF versies van Nieuwsbegrip toetsen.

Bijlage 5 Ondersteuningsniveau

Ondersteuning bij lezen en spellen op school

Bij leerlingen met lees- en spellingproblemen is intensieve en passende begeleiding in het onderwijs nodig. Tijdens de begeleiding komt er zicht op het tempo waarin de vaardigheid van de leerling groeit en op de hardnekkigheid van eventuele problemen. Hierbij wordt ondersteuning geboden op verschillende niveaus. Om hiermee aan de slag te gaan zijn er verschillende handreikingen en andere documenten ontwikkeld en te vinden op www.dyslexiecentraal.nl

Aan de slag!

